

**Česká školní inspekce
Pražský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIA-557/18-A

Název	Základní škola Brána jazyků s rozšířenou výukou matematiky
Sídlo	Uhelný trh 4, 110 00 Praha 1
E-mail	info@branajazyku.cz
IČ	60436123
Identifikátor	600035255
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Petr Tlustý
Zřizovatel	Městská část Praha 1
Místo inspekční činnosti	Uhelný trh 4 a Vojtěšská 13, 110 00 Praha 1
Termín inspekční činnosti	6. 3. 2018 – 9. 3. 2018 a 12. 3. 2018

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou podle § 174 odst. 2 písm. b), c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Právnícká osoba Základní škola Brána jazyků s rozšířenou výukou matematiky (dále „škola“) je úplnou základní školou. Vykonává činnost základní školy (dále „ZŠ“) a školní družiny (dále „ŠD“).

V rámci regionu se jedná o velkou školu vzniklou v roce 2013 sloučením dvou subjektů. Instituce zajišťuje vzdělávání ve dvou odloučených historických budovách v centru hlavního města.

Výchovně vzdělávací činnost v ZŠ je realizována podle nového školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (dále „ŠVP“) s postupným dokončováním 2 ŠVP původních subjektů. Škola se profiluje jako jazyková (rozšířená výuka anglického, německého, francouzského jazyka) a matematická.

K 30. 9. 2017 se zde vzdělávalo ve 34 třídách 839 žáků (20 tříd na prvním stupni, 14 tříd na druhém stupni). Nejvyšší počet žáků je využit na 87 %. K termínu inspekce bylo zájmové vzdělávání poskytováno 263 žákům v 11 odděleních.

Výchovně vzdělávací proces k termínu inspekční činnosti zajišťovalo 76 pedagogických pracovníků.

ZŠ je fakultní školou Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy (dále „ředitel“) využívá své dlouholeté řídicí a pedagogické zkušenosti. V důsledku sloučení dvou subjektů vytvořil novou koncepci, která vychází z analýzy celkové stavu. V rámci matematické (přírodovědné) profilace škola podporuje využívání komunikačních a informačních technologií ve výuce. Stanovené priority ve výchovně vzdělávací oblasti se daří postupně naplňovat (umístění žáků vzhledem k prostorovým dispozicím, zavedení společného ŠVP, technické vybavení školy, široká nabídka mimoškolních aktivit, využívání grantů).

K realizaci koncepčních záměrů přispívají dlouhodobě rozvíjené partnerské vztahy. Vedení školy aktivně komunikuje o zvolené strategii především se zákonnými zástupci žáků (zachování původního jazykového a matematického zaměření jednotlivých subjektů) a školskou radou. Rodiče i zřizovatel se významně zapojují do chodu školy (např. Večer pod lipou, Nonstop čtení, koncert Uhelné jaro, společenský večer na Žofině, Multikulturní dílna tvořivosti). Na podporu školy byl vytvořen nadační fond Brána jazyků pootevřená (mj. organizování kroužků pro žáky). Z hlediska rozvoje sociálních kompetencí žáků je podnětná a významná charitativní činnost (např. příspěvek na vzdělání indického chlapce, projekt Fond Sidus – pomoc při léčbě vážně nemocných dětí). Přínosnou spoluprací škola navazuje a rozvíjí i s dalšími subjekty (Jednota českých matematiků a fyziků, FTVS UK, Dům dětí a mládeže), kteří se spolupodílejí na zabezpečení výchovně vzdělávacího programu školy. Koncepční záměry školy v oblasti jazykového vzdělávání jsou podpořeny spoluprací s jazykovými instituty (Goethe Institut, Francouzský institut) a zahraničními školami včetně výměnných pobytů žáků.

Zkušenosti ředitele s vedením školy se promítají do vhodně nastavené organizační struktury. Část kompetencí delegoval na dvě zástupkyně ředitele, které zároveň zastávají funkci výchovných poradkyň, a na předsedy předmětových komisí. Řízení školy,

organizační struktura a nastavené kontrolní mechanismy tak zohledňují dvě místa poskytovaného vzdělávání. Vedle pravidelných porad jsou každodenní problémy výchovně vzdělávacího procesu řešeny na neformální úrovni. Zlepšení však vyžaduje systematická koordinace poradenského systému. Projevuje se zde nevýhoda velké školy se dvěma odloučenými pracovišti, která se odráží v náročném zajištění vedení plynulého chodu školy. Hospitační činnost vedení školy je nepravidelná, je zacílena především na kvalitu výuky nových učitelů. Při zjištěných nedostatcích schází konkrétní systematická metodická pomoc a důsledná následná kontrola přijatých opatření.

Důsledkem sloučení dvou subjektů a nárůstu počtu žáků a tříd došlo k obměně a rozšíření pedagogického sboru. Personální podmínky (64 učitelů včetně rodilých mluvčích, 1 asistent pedagoga a 11 vychovatelek v ŠD) umožňují kvalitní realizaci vzdělávání (viz Průběh vzdělávání). Pět pedagogických pracovníků bez požadované kvalifikace může vykonávat přímou pedagogickou činnost. Potřebné vzdělání si dalším studiem doplňuje jeden učitel, zbývající pedagogičtí pracovníci jsou zaměstnáni na dobu nezbytně nutnou. Ve sledovaných hodinách se absence odborné kvalifikace vyučujících projevila pouze ojediněle (organizační, metodické nedostatky). Začínajícím učitelům poskytuje metodickou i organizační pomoc uvádějící vyučující.

System dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (dále „DVPP“) podporuje úspěšnou realizaci ŠVP (vzdělávání v cizích jazycích a využívání ICT). DVPP je však úzce specializované na profilaci školy, chybí orientace na inovativní metody a strategie ve výuce, vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále „SVP“). Vedení školy se v posledních dvou letech žádného DVPP neúčastnilo.

Vícezdrojové financování školy (aktivní účast v rozvojových programech MŠMT a zřizovatele) vytváří vhodné předpoklady pro naplňování jednotlivých ŠVP. Systematické zlepšování materiálně technických podmínek má pozitivní dopad na průběh vzdělávání (rozšíření bezdrátové sítě, moderní počítače v nové PC učebně, vybavení a klimatizace cvičné kuchyňky, využití atria). ZŠ má dostatečné množství kmenových i odborných učeben včetně jejich vybavení komunikační technologií. Velmi dobré podmínky pro sportovní aktivity poskytuje tělocvična a zrekonstruované hřiště s lezeckou stěnou. Vzdělávání žáků se uskutečňuje v esteticky podnětném prostředí. Prostorné chodby v hlavní budově vybavené sedacím nábytkem slouží jako relaxační zóny. Vedení školy věnuje náležitou pozornost zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků. Vchod do obou budov je elektronicky zabezpečen, kontrolován pracovníci recepce.

Stravování žáků je zajištěno v obou budovách externím subjektem. Zdravý životní styl žáků je podporován ozdravnými a sportovními aktivitami školy, zapojením do projektů *Ovoce a zelenina do škol, Mléko do škol*.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Průběh vzdělávání v ZŠ směřuje k osvojení základních pojmů, propojení souvislostí, k rozvoji logického myšlení a komunikativních dovedností žáků. Úroveň výuky pozitivně ovlivňovala metodická a didaktická propracovanost většiny hospitovaných vyučovacích hodin na prvním i druhém stupni. Využívání ICT techniky odpovídalo prioritám školy. Převážná část sledovaných hodin měla promyšlenou strukturu, jasně definovaný vzdělávací cíl a přiměřenou dynamiku.

Vyučující *prvního stupně* účelně zařazovali relaxační a pohybové aktivity. Učivo bylo probíráno v souvislostech, nechybělo zdůraznění mezipředmětových vztahů a propojení teoretického učiva s praxí (nakupování, příprava pokusu, modelování staveb). Dostatečně

byly využívány metody činnostního učení, kritického myšlení, vrstevnické učení, didaktické hry či prvky problémového učení. Často zařazovaná skupinová práce nebo práce ve dvojicích vedla žáky ke kooperaci, rozvíjela jejich sociální a komunikativní dovednosti a umožnila jim překlenout případné výukové problémy a rozdílnou úroveň znalostí (3. ročníky jsou každoročně doplňovány). V části výuky matematiky je aplikována metoda profesora Hejného, jejímž prostřednictvím si žáci systematicky rozvíjejí logické myšlení. Řešením odpovídajících úloh jsou cíleně podporováni v samostatném uvažování a v budování vlastních mentálních matematických schémat. Náročnost učiva obvykle odpovídala věku a schopnostem žáků. Učitelé příkladně využívali motivační a formativní funkci hodnocení a vedli žáky k sebehodnocení a vzájemnému hodnocení na základě předem stanovených pravidel. V jednom případě používají žáci žákovskou knížku vytvořenou třídní učitelkou, která výrazně podporuje vnitřní motivaci a sebehodnocení žáků. Přínosné bylo působení asistenta pedagoga, který koordinoval svoji práci s pedagogem.

V průběhu vzdělávání na *druhém stupni* se pozitivně projevila pedagogická zkušenost většiny vyučujících. Všechny hospitované hodiny měly logickou stavbu, stanovené cíle se dařilo plnit. V přírodovědných předmětech vyučující kladli důraz na podporu logického myšlení, vytvářeli přiměřený prostor k aktivnímu přístupu a iniciativě žáků (navrhování a zdůvodnění řešení). V průběhu sledovaných hodin fyziky byl vhodně zařazen demonstrační a žákovský experiment. Učitelé efektivně využívali názornost (modely geometrických těles, hmotnostní vzorky), interaktivní tabule (zvláště při výuce cizích jazyků) či účelnou kooperaci žáků při skupinové práci. V hospitovaných hodinách jazykového vzdělávání vytvářeli cílené příležitosti pro aktivizaci žáků, vedli řízený rozhovor či diskusi. Vyučující kladli důraz na pochopení učiva v širších souvislostech, procvičení a upevnění probíraných jevů. V každé hospitované hodině cizích jazyků byla zařazena efektivní práce s textem. Ve vyučovacích předmětech výchovného zaměření vyučující příkladně vedla žáky k prezentaci (Příběhy našich sousedů), týmové spolupráci, věcné argumentaci. V této hodině byly vhodně posilovány kompetence mediální gramotnosti. V průběhu výuky učitelé uplatňovali individuální přístup k žákům (pomoc při nepochopení, rozšiřující učivo či náročnější úlohy pro nadané). Užité metody a vstřícná atmosféra vedly k aktivnímu zapojení většiny žáků.

V části sledované výuky (zejména u učitelů s kratší pedagogickou praxí) se vyskytovaly některé nedostatky. Kvalitu výuky snižovala její nesprávná organizace, nejasné formulování cíle se špatně ověřitelným naplněním, nepřesné zadání požadovaných úkolů. Jen v menší části hodin byla zaznamenána vnitřní diferenciací výuky s ohledem na různé schopnosti a možnosti žáků se speciálně vzdělávacími potřebami. V závěru některých hodin nebylo využito účinné zhodnocení práce žáků a rekapitulace učiva.

Zájmové činnosti vhodně navazují na základní vzdělávání. Prostřednictvím četných aktivit jsou rozvíjeny požadované dovednosti. Řízené i spontánní činnosti a relaxace jsou přiměřeně časově rozvrženy.

Projektová činnost společně s četnými mimoškolními aktivitami přispívají k všestrannému rozvoji prosociálních vztahů mezi žáky i sounáležitosti se školou (Uhelné jaro, klub deskových her a hravé matematiky, čtenářský klub, školní časopis Listy lípy). Škola příkladným způsobem vytváří jazykově podnětné prostředí a efektivně podporuje aktivity rozvíjející jazykové kompetence žáků (divadelní hra ve francouzštině, anglický projekt My pet).

Hodnocení výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání jsou průběžně analyzovány na úrovni metodických orgánů i vedením školy. Ve sledovaném období žáci dosahovali stabilních výsledků. Informace o úspěšnosti žáků ve vzdělávání jsou zákonným zástupcům předávány standardním způsobem. K ověřování stupně dosažených vědomostí žáků škola využívá interní srovnávací testy (matematika a český jazyk na prvním stupni; český jazyk a matematika na druhém stupni v matematických třídách). Analýza výsledků umožňuje vyučujícím včas reagovat na zjištěné skutečnosti v jednotlivých předmětech. Škola se ve sledovaném období zapojila i do externího testování, jehož prostřednictvím zjišťuje využití studijního potenciálu žáků ve vzdělávání. Vysokou motivovanost žáků dokládá jejich značná úspěšnost v předmětových olympiádách, jazykových, vědomostních a sportovních soutěžích na celopražské i celorepublikové úrovni.

Z analýzy přehledů klasifikace je zřejmé, že patřičnou pozornost škola věnuje adaptaci žáků prvních ročníků na školní docházku. Přechod žáků z prvního na druhý stupeň probíhá plynule bez výrazných negativních změn v prospěchu (pouze ojedinělé případy). K jejich úspěšné adaptaci a rozvoji sociálních vazeb v případě nových třídních kolektivů šestých ročníků přispívají pravidelné adaptační kurzy.

System poradenských služeb vychází ze spolupráce dvou výchovných poradkyň s metodikem prevence, školním psychologem a speciální pedagožky. Škola vytváří příznivé podmínky pro integraci žáků s potřebou podpůrných opatření, žákům s odlišným mateřským jazykem (bezplatná výuka českého jazyka), prevenci školní neúspěšnosti a pro podporu mimořádně nadaných či talentovaných žáků. Pomoc žákům s rizikem školního neúspěchu spočívá především ve včasné informování zákonných zástupců a v nabídce individuálních konzultací učitelů včetně intervence školní psycholožky.

Nastavený systém poradenských služeb je funkční, vyžaduje však zlepšení v systematické koordinaci práce (včetně včasného předávání informací). V rámci školního poradenského pracoviště nejsou jednoznačně rozdělené kompetence mezi výchovnou poradkyní pro první a druhý stupeň, chybí provázanost mezi jednotlivými pracovišti. Je třeba dopracovat přehledný systém evidovaných žáků se SVP, který by eliminoval případné chyby a nedostatky z hlediska metodického přístupu jednotlivých pedagogů k žákům se SVP. Efektivita poskytované podpory není pravidelně sledována ani vyhodnocována.

Preventivní program je pravidelně aktualizován a vyhodnocován. Součástí komplexní péče poradenského centra je i kariérní poradenství. Jeho standardní úroveň (testy profesní orientace, konzultace, besedy) je podpořena přípravou k přijímacím zkouškám a výukou předmětu *Výchova k volbě povolání*.

Závěry

Hodnocení vývoje

- od posledního inspekčního hodnocení došlo k nárůstu počtu žáků a tříd, zvýšil se počet pedagogických pracovníků,
- byla upravena řídicí struktura o dalšího zástupce ředitele a posílen poradenský systém,

- kontinuální rozvoj v nastavené koncepci kvalitního základního vzdělávání s ohledem na profilaci školy a přechod k novému ŠVP,
- škola udržuje a rozvíjí funkční partnerské vztahy, které účinně podporují kompetence žáků,
- nadále se zlepšuje materiální a finanční zabezpečení podmínek vzdělávání.

Silné stránky

- podnětná pracovní atmosféra v průběhu vzdělávání,
- účinná podpora aktivního přístupu, iniciativy a samostatného uvažování žáků ve většině hodin,
- vybavení školy didaktickou technikou a její účelné využívání učiteli i žáky,
- účinná podpora všestranného rozvoje žáků prostřednictvím účasti v rozmanitých projektech, školních a mimoškolních akcích,
- přínosné partnerské vztahy podporující výchovně vzdělávací proces,
- aktivní účast v rozvojových programech MŠMT a rozvojových programech zřizovatele,
- materiálně funkční vybavení obou odloučených pracovišť.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- nižší míra diferenciac učiva při práci se žáky se SVP,
- nedostatečná koordinace poradenského systému na místech poskytovaného vzdělávání,
- nesystematická hospitační činnost, která se projevuje v nedostatečné metodické podpoře a kontrole přijatých opatření,
- méně efektivní systém plánování DVPP.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- ve vyšší míře zařazovat diferencované úkoly v průběhu vzdělávání zohledňující individuální vývoj žáků a rozdílné studijní předpoklady a pracovní tempo žáků,
- efektivitu poskytované podpory žákům se SVP pravidelně vyhodnocovat na základě hospitační činnosti členů poradenského týmu ve výuce,
- posílit vnitřní kontrolní činnost včetně provázanosti obou pracovišť tak, aby přispěl k plynulejšímu chodu školy,
- systematicky nastavit hospitační činnost na všechny vzdělávací oblasti a její závěry využívat ke konkrétním doporučením ke zkvalitnění výuky, důsledně sledovat účinnost přijatých opatření,
- rozšíření DVPP na inovativní metody a strategie ve výuce, vzdělávání žáků se SVP.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina právnické osoby Základní školy Brána jazyků s rozšířenou výukou matematiky, Praha 1, Uhelný trh 425/4 z 12. 3. 2013
2. Jmenování do funkce ředitele školy s účinností od 1. 9. 2004 (Č. j. UMCP1 180825/2016 – 8. 11. 2016)
3. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení, platný k termínu inspekce
4. Školní řád, školní rok 2017/2018, Klasifikační řád, školní rok 2017/2018
5. Školní vzdělávací programy pro základní vzdělávání Branou poznání do Evropy platný od 1. 9. 2014 včetně dodatků; Bránou jazyků od vědomostí k dovednostem platný od 1. 9. 2007 včetně dodatků; Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání platný od 1. 9. 2012 včetně dodatků.
6. Školní vzdělávací program pro školní družinu, platnost od 1. 9. 2016 včetně dodatků
7. Záznamy z pedagogických rad, školní roky 2015/2016, 2016/2017 a 2017/2018 vedené k termínu inspekce
8. Zápisy z metodického sdružení a předmětových komisí
9. Personální dokumentace pedagogických pracovníků vedená k termínu inspekce
10. Školní matrika vedená k termínu inspekce
11. Výroční zpráva, školní roky 2015/2016, 2016/2017
12. Třídní knihy, školní roky 2016/2017, 2017/2018 vedené k termínu inspekce
13. Záznamy pedagogické diagnostiky
14. Rozvrh vyučovacích hodin platný k termínu inspekce
15. Portfolio výchovného poradce a metodika prevence vedené ve školním roce 2017/2018
16. Kniha evidence úrazů vedená k termínu inspekce
17. Finanční vypořádání dotací MŠMT za rok 2017
18. Hlavní kniha účetnictví za rok 2017
19. Výkaz zisku a ztráty za rok 2017
20. Rozbor hospodaření za rok 2017

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pražský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.a@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Ivana Kučerová, školní inspektorka

Mgr. Ivana Kučerová v. r.

Mgr. Vladimíra Melicharová, školní inspektorka

Mgr. Vladimíra Melicharová v. r.

Mgr. Karel Pešina, školní inspektor

Mgr. Karel Pešina v. r.

PhDr. Lukáš Lebduška, školní inspektor

PhDr. Lukáš Lebduška v. r.

Ing. Ivana Černá, kontrolní pracovnice

Ing. Ivana Černá v. r.

V Praze 9. 4. 2018

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Petr Tlustý, ředitel školy

Mgr. Petr Tlustý v. r.

V Praze 9. 4. 2018